

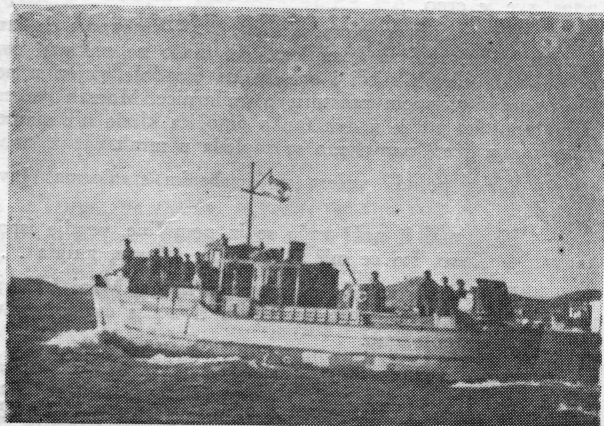
KAZIMIR PRIBILOVIĆ

Split

Jedna uspješna akcija patrolnih čamaca PČ-21 „Mizan“ i PČ-22 „Streljko“

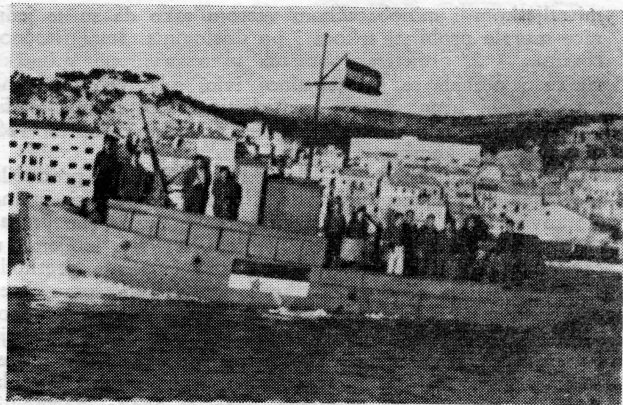
Patrolni čamci i naoružani brodovi naših flotila, naročito su se isticali u napadima na njemačke pomorske komunikacije duž naše obale Jadrana. Ovim komunikacijama su Nijemci s teretnim brodovima prevozili materijal iz Trsta i Rijeke za svoje trupe, koje su bile stacionirane duž naše obale i obale Albanije. Naši patrolni čamci i naoružani brodovi su vršili stalne napade na njemačke teretne brodove, i u tim napadima su imali dosta uspjeha, tako da je za neprijatelja ova komunikacija postala posve nesigurna. U aprilu 1944. godine patrolni čamci Flotile III pomorsko-obalskog sektora su izvršili nekoliko napada na neprijateljske teretne brodove koji su plovili prema jugu. Jedna od tih akcija je izvršena 6. aprila 1944. godine. Tog dana su patrolni čamci Flotile III pomorsko-obalnog sektora, PČ-21 »Miran« (naoružan s jednim topom 40 mm, dva protivavionska topa 20 mm i dva mitraljeza od 8 mm) i PČ-22 »Streljko« (naoružan s jednim topom od 40 mm, dva protivavionska topa od 20 mm i dva mitraljeza od 8 mm) bili vezani na vezu u luci Božava, na istočnoj obali Dugog Otoka. Ova luka je bila čest vez ovim čamcima, zbog toga što su preko telefona u pošti Božava bili povezani s Štabom III pomorsko-obalskog sektora, a također i s osmatračkim stanicama, kako na Dugom Otoku, tako i na otocima Silbi, Olibu, Molatu i Istu. U toku dana posada je izvodila redovno zanimanje, samo su osmatrači bili budni, pazeći da se iznenada ne pojave neprijateljski avioni, koji su stalno nadlijetali ovo područje, nastojeći da unište naše brodove. U 19.00 sati opažen je jedan neprijateljski avion tipa »Storch« (roda, kako su ga nazivali naši partizani), kako leti na visini oko 200 metara iz sjeverozapadnog pravca prema Božavi. Odmah je data uzbuna i posade su zaposjele oružja, spremne da otvore vatru. Kada se avion približio na 500 metara, na njega je otvorena vatra iz protivavionskih topova, pa je avion odmah skrenuo u pravcu sjeveroistoka, i nije se više pojavljivao. U 20.30 sati Komanda flotile, koja je bila ukrcana na patrolnim čamcima dobila je telefonom depešu, da jedan neprijateljski motorni jedrenjak vozi od Lošinja u kursu sjeveroistok, brzinom od 5 čvorova. Čim je dobijena depeša, odmah je odlučeno da se isplovi na patrolisanje s tim da se neprijateljski brod najprije pokuša zarobiti, pucanjem u zrak, a samo u slučaju da posada pruži jači otpor, da se na njega otvori vatra iz svih oružja. Vakoder se preko obavještajnih organa znalo, da po-

sade neprijateljskih jedrenjaka, koje su većinom sačinjavali Talijani, imaju slabi moral i zato se uvijek nastojalo u napadima, da se brodovi neoštećeni zarobe, jer su kao takvi nama bili veoma potrebni. Zapovjest za napad je komandantima patrolnih čamaca usmeno izdao na licu mjesta Komandant flotile poručnik Ante Jalkovljević. Brodovi su odmah bili spremni za vožnju, i u 21.00 sat su isplovili iz Božave prema sjeveru Žverinačkim kanalom, kroz prolaz Velo Zaplo, uz istu obalu otoka Molata i u 21.45 sati sada su doplovili do otočića Tovarnjaka, pogasili su motore. Ovdje je postavljena zasjeda neprijateljskom brodu, jer je uz ovaj otočić vodila uobičajena ruta neprijateljskih brodova, koji su plovili iz Lošinja prema Zadru i dalje na jug prema Šibeniku. Lošinj je obično bio međustanica neprijateljskim brodovima. Posade na patrolnim čamcima su bile na oružjima spremne, osmatrajući i osluškujući. Oko 22.00 sata čuo se zvuk motora iz pravca sjeverozapada. Oba patrolna čamca su odmah uputila motore, i u stroju vrste su se uputili prema pravcu zvuka. Oko 23.30 sati opažen je jedan motorni jedrenjak u vožnji prema jugoistoku. Patrolni čamci su okrenuli prema njemu i kada su došli na udaljenost od 150 metara, ispaljena su dva metka iz topa od 20 mm ispred pramca neprijatel-

PČ-21 »Miran« u vožnji

skog broda. Nakon prestanka vatre s neprijateljskog broda je bačena jedna bijela raketa. U isto vrijeme posade patrolnih čamaca su opazile bijele rakete kod otoka Vira i u pravcu otoka Ugljana. Ove rakete su se ponovile tri puta. PČ-21 »Miran« se uputio prema neprijateljskom brodu, uz kojeg je pristao. Mornari su skočili na neprijateljski jedrenjak i zarobili su posadu, koja se sastojala od četiri Talijana i dva njemačka vojnika. Njemački vojnici su bili pratnja na ovom jedrenjaku, a Talijani su bili njegova stalna posada, koji su za račun Nijemaca prevozili materijal. Njemački vojnici su prekrncani na PČ-21 »Miran«, a talijanskoj posadi je naređeno da vozi brod pod stražom nekoliko naših mornara s patrolnih čamaca. Zarobljeni brod se u pratnji oba patrolna čamca uputio prema otoku Žutu, gdje su se brodovi vezali i maskirali. Za Žuta je zarobljeni brod upućen u Relejinu stanicu br. 1. III pomorsko-obalskog sektora, koja se nalazila u Ropotnici na otoku Kornat. 7. aprila s zarobljenog broda je iskrcana hrana, koja je tokom noći bunkerisana. Već 11. aprila s grupom ranjenika i zbijegom zarobljeni brod je isplavio za Vis. U ovoj uspješnoj akciji naših patrolnih čamaca, zarobljen je neprijateljski motorni jedrenjak, koji se zvao »San Antonio«. Na nemu su zarobljena dva njemačka vojnika i četiri Talijana, člana posade. Na brodu je zaplijenjen teret, koji se je sastojao od 40 tona raži i 4 tone hrane za konje. Osim toga je zarobljeno: jedan teški mitraljez tipa »Breda« od 8 mm, 2.500 metaka za »Bredu«, dvije puške tipa mauzer s 50 metaka, jedan signalni pištolj, jedna lampa za signalizaciju, pomorske karte, službena pošta koju je brod

PČ-22 »Streljko« u oslobođenom Šibeniku

također prevezio, 6.400 talijanskih lira, dva ručna sata itd. Ipak od svega je bio najvredniji zarobljeni brod, koji je odmah stupio u službu Mornarice NOVJ. U ovoj akciji naši brodovi su potrošili svega dva metka od 20 mm. Iako je te noći pokreta uspjele je 11. juna u samo svitanje izbiti u zasjedu, krijući se u sjeni otočića Tovarnjaka.

PČ-21 »Miran« i PČ-22 »Streljko« su i ovom akcijom, kao i mnogo puta do tada pokazali neprijatelju, da ne može nekažnjeno ploviti našim Jadranom.